Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 170. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 6, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 6-го ВЕРЕСНЯ 1996 р. Ч. 170. РІК CIII.

РОЗПОЧАЛА ПРАЦЮ ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 3-го вересня, розпочала працю Шоста сесія Верховної Ради України.

Відкриваючи сесію, голова парляменту Олександер Мороз поінформував, які найголовніші питання розглядатимуться на сесії в першочерговому порядку. Це, за його словами, ухвалення закону про Кабінет Міністрів, Вищу раду правників, формування Конституційного суду. О. Мороз також наголосив, що Верховна Рада має дати приклад дотримання Конституції, отож мають негайно визначитися особи, які все ще працюють в Уряді, або керують підприємствами і водночас є членами українського парляменту. За словами О. Мороза, ілюзій не повинно залишатися, оскільки Конституції мають дотримуватися всі. Серед невідкладних питань до розгляду призначено проєкт бюджету на 1997 рік, зміни у парляментарних фракціях та питання висвітлення праці Верховної Ради.

Наступними промовцями були керівники груп і фракцій. Лідери лівих груп і фракцій пропонували до розгляду такі питання, які мали на меті затягнути вирішення головних економічних і податкових проблем. Голова Руху Вячеслав Чорновіл різко скритикував такі спроби і запропонував працювати, а не гальмувати працю парляменту. Він також запропонував зрезиґнувати депутатам, які не голосували за Конституцію.

Фракції „Центр" і „Державність" оголосили, що вони мають намір об'єднатися на основі центризму і державницьких ідей. Вони порушили питання необхідности переобрання голови Верховної Ради, а депутатів, працюючих в Уряді, закликали не поспішати з резиґнацією, доки не зрезиґнують усі 83 комуністи, які не проголосували за Конституцію. Якщо вони залишаться на місцях, то це вже буде порушенням Конституції. Адже 60 парляментаристів також відмовилися присягнути на

(Закінчення на стор. 3)

Г. КОЛЬ ВІДВІДАВ УКРАЇНУ

Київ (Р. Р.). — Тут 2-4-го вересня перебувала делеґація Німеччини, очолювана федеральним канцлером Гельмутом Колем. До делеґації увійшли урядовці, чільні німецькі підприємці, керівники великих фірм та фінансисти.

Пізно увечорі 2-го вересня на летовищі в Борисполі гостей зустріли прем'єр-міністер України Павло Лазаренко, голова Адміністрації Президента Дмитро Табачник, міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко та інші офіційні особи.

Наступного дня о 9-ій ранку біля Маріїнського палацу відбулася врочиста церемонія зустрічі, після чого у Маріїнському палаці відбулася зустріч Г. Коля з Президентом України Леонідом Кучмою. Пізніше гість зустрівся з головою Верховної Ради Олександром Морозом, прем'єр-міністром П. Лазаренком, міністром закордонних справ Г. Удовенком. Федеральний канцлер Німеччини виступив з лекцією перед викладачами і студентами Київського Державного Університету ім. Т. Шевченка, де йому надано звання почесного доктора.

Гості відвідали могилу невідомого вояка та місця поховання німецьких військовослужбовців, що загинули на українській землі під час Другої світової війни. Відвідали члени делеґації і Центр підготови військовослужбовців у Києві та побували в Одесі, де зустрі-

(Закінчення на стор. 3)

Президент Клінтон уважає ракетні атакування успішними

Вашінґтон. — Після дворазового застосування ракетних атак Америкою, Ірак таки відтягнув більшість свого війська з курдської зони безпеки, одначе, згідно зі світами Пентаґону, залишив достатню кількість війська і танків щоб мати перевагу контролі у цьому північному реґіоні. Крім того, згідно з твердженнями президента Билла Клінтона, летунські патролі ЗСА не зустріли жодної опозиції у нововведеній летунській зоні безпеки, котра тепер сягає аж до 30 миль від Багдаду.

Білий Дім твердить, що ракетні атаки військових інсталяцій у південному Іраку були настільки успішними, що таки примусили Саддама Гуссейна бодай тимчасово відтягнути майже все своє військо з півночі та цим способом невтралізовано цю напружену ситуацію.

Президент Клінтон уважає, що „ ЗСА виконали своє завдання, більшість війська відтягнено, але ще заскоро говорити про те, що ситуація залишиться незмінною".

Поширення на північ повітряної зони безпеки на думку офіційних чинників Пентаґону стане постійним фактом, бо це також дасть ширшу буферну зону між Іраком і американськими нафтовидо-бувними союзниками на півдні — Кувайтом і Савдійською Арабією. Крім того це є також і коридором, який в разі потреби американські воєнні літаки можуть використати, якщо буде наказ бомбардувати Багдад.

Б. Нетанягу зустрівся з Я. Арафатом

Єрусалим. — В середу, 4-го вересня, на кордоні між смугою Ґази і ізраїльською територією відбулася зустріч прем'єр-міністра Ізраїля Беньяміна Нетанягу і керівника Палестинської національної автономії Ясіра Арафата.

Спостерігачі підкреслюють, що ця зустріч є дуже важливою, бо означає зміну наставлення ізраїльського прем'єра, представника партії Лікуд, який довгий час відкидав необхідність мирних переговорів з палестинцями. Всі очікують, що відтепер взаємини між обома лідерами мо-жуть унормалізуватися. Як відомо, Б. Нетанягу звинувачував Я. Арафата у невиконанні раніше підписаних угод, а Я. Арафат висловлював невдоволення рішенням Б. Нетанягу далі розбудовувати жидівські поселення на західньому березі Йордану і припинити виведення військ з міста Геброн.

Я. Арафат звернувся до Б. Нетянягу з прохан-ням дозволити 70,000 палестинців в'їжджати на ізраїльську територію з метою тимчасової праці. В свою чергу, Б. Нетанягу висунув деякі умови виведення військ з Геброну, щоб запевнити безпеку жидівських поселенців міста. Їх там всього 450 осіб, а палестинців — 94,000.

Газети повідомили, що тільки дев'ять з 16 членів ізраїльського кабінету міністрів підтримали ідею зустрічі свого прем'єра з Я. Арафатом. Особливо гостро виступали проти цієї зустрічі Арієль Шарон і Бенні Беґін, міністри правої орієнтації.

МЗС України занепокоєне конфліктом в Іраку

Київ. — Міністерство Закордонних Справ України висловило глибоке занепокоєння розвитком подій в Іраку, повідомила 5-го вересня УНІАР.

Як відомо, на початку серпня іракські війська, порушивши рішення ООН, з'явилися в так зва-ній повітряній зоні безпе-ки на півночі країни і застосували силу проти курдів. Це спровокувало ракетні удари з боку ЗСА по військових об'єктах Іраку.

МЗС України дало зрозуміти, що воно не схвалює застосування сили в цьому реґіоні і виступає за дотримання санкцій ООН щодо Іраку. Міністерство також заявило про необхідність встанов-лення політичного діялогу між урядом Іраку і курд-ськими угрупуваннями, які воюють між собою.

Україна сподівається, що розвиток подій не приведе до дальшого погіршення ситуації, що пошкодило б розв'язанню проблем Близького Сходу в цілому, заявило МЗС.

Міністерство також висловило готовість приєднатися до зусиль міжнародної спільноти, спрямованих на нормалізацію становища і відвернення загрози міжнародному миру і безпеці, а також уникнення жертв серед цивільного населення.

В Україні не працюють кіоски „Союздрук"

Київ (Р. Р.). — Тут у понеділок, 2-го вересня, закрито всі 375 кіосків, у яких продають газети.

Директор акціонерного товариства Аґенство „Союздрук" Юрій Якименко пояснив, що з 1-го вересня увійшов в силу закон про патентування деяких видів підприємницької діяльности. Згідно з цим законом, кіоски можуть працювати тільки за наявности патенту на торгівлю закордонними виданнями. Патент на торгівлю українськими газетами видається безплатно, а на торгівлю російськими та іншими чужими виданнями і товарами патент коштує 208 дол. Таких грошей для кожного кіоску аґентство не має, сказав Якименко.

Деякі кіоски все ж отримали патент на торгів-лю українськими газетами і почали торгувати 4-го вересня, але в них немає російських газет. В продажі є лише деякі російські видання, котрі мають в Україні свої філії, наприклад, газети „Комсомольская Правда", „Арґументи і Факти", „Труд" і „Двоє". Якименко сказав, що за сім місяців цього року в кіосках самого лише Києва було продано закордонної преси на 483 блн. крб., що дало змогу перерахувати до державного бюджету 62 блн. крб.

Зліквідовано вечірню форму навчання

Київ (Р. Р.). — Заступник міністра освіти України Віталій Бабак повідомив на пресовій конференції, що вечірню форму навчання в українських інститутах та університетах зліквідовано.

Крім того, на 70 відсотків скорочено заочну форму навчання у вищих навчальних закладах.

Із 256 спеціяльностей, що викладаються в університетах, внесено зміни у 198 випадках за рахунок гуманітарних наук. Водночас поширено юридичний, економічний, фільологічний і філософічний напрями навчання. Оплата за навчання залежить від реґіону, сума коливається від 400 дол. до 3,000 дол. на рік.

З цього року вводиться обов'язкову шкільну форму для учнів середньоосвітніх шкіл. Спочатку для молодших кляс, а наступного року — для старших.

Академія Легкої Промисловости України підготувала близько 10 фасонів шкільного одягу, які виготовлятимуться на замовлення шкіл. Кожна школа зможе обрати свій фасон і кольор шкільної уніформи, ціна якої буде різна.

О. Мороз привітав лавреатів

Київ (Р. Р.). — Голова Верховної Ради Олександер Мороз привітав цьогорічних лавреатів премії ім. Володимира Винниченка, яку призначається за добродійницьку діяльність у розвитку української культури.

Премію заснував Український Фонд Культури для увічнення добродійницької діяльности меценатів-патріотів України. За допомогу в спорудженні пам'ятника Богданові Лепкому на Тернопільщині цього року нагороду призначено д-рові Романові Смикові, ЗСА, а також поетесам Тамарі Севернюк і Людмилі Скирді.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КРИМСЬКІ ДЕПУТАТИ РВУТЬСЯ ДО БОЮ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Збори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим звернулися до президії кримського парляменту з вимогою розпочати чергову 5-ту се-сію 4-го вересня. Збори було скликано після безрезультатних спроб відкрити сесію, починаючи від 28-го серпня. На зборах депутати висловили ряд зауважень на адресу керівників кримського парляменту і зазначили, що хвороба голови ВР Криму Є. Супрунюка не є достатньою причиною для того, щоб не проводити сесію. Тим часом Супрунюк перебуває у шпиталі і лікарі наполягають, що йому необхідно дотримуватися суворого режиму лікування. Як відомо, голову кримського парляменту минулого місяця було викрадено і побито на одній дачі на півночі півострова.

АРБІТРАЖНИЙ СУД ТАКОЖ НЕБЕЗДОГАННИЙ

КИЇВ. — Тут відбулося засідання пленуму Вищого арбітражного суду України з участю Президента Леоніда Кучми. Про підсумки праці арбітражних судів за сім місяців 1996 року доповів голова Вищого арбітражного суду Дмитро Притика. Він також заторкнув проблеми сьогодення і завдання на майбутнє, передусім реформування арбітражних судів. Президент Кучма звернув увагу на недоліки в праці арбітражних судів, назвав конкретні приклади порушень з боку деяких суддів і закликав усвідомити всю відповідальність перед державою і народом за свою працю.

ЗАКРИТО МУЗИЧНУ ШКОЛУ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма минулого року привітав колектив Музичної Школи ім. М. Лисенка з 60-річним ювілеєм, а цього року учителям кілька місяців не заплатили заробітньої платні, а тепер взагалі запропонували залишити працю на невизначений час. Таким чином, 1-го вересня 1996 року школа не відкрилася. І це йдеться про школу, яка дала 300 лавреатів, переможців міжнародних і українських конкурсів з фортепіяну, скрипки, оркестри і хорового виконання. Випускники цієї школи стали переможцями на конкурсах у Франції, Німеччині, Італії, Греції і Польщі. Минулого року тільки з Парижу привезли п'ять дипломів. Сьогодні ж навчання припинено через відсутність грошей і через те, що приміщення в поганому стані. Не допомогло навіть те, що деякі учителі-пенсіонери погодилися навчати дітей безплатно.

ВИКЛАДАННЯ ЧУЖИХ МОВ ЗМІНИТЬСЯ

КИЇВ. — Тут у Київському Національному Університеті ім. Т. Шевченка відбувся семінар представників середніх шкіл України. Семінар організований з метою започаткування нової концепції викладання чужих мов. Амбасадор Великобританії Рой Рів подарував учасникам семінару понад 12,000 комплектів навчально-методичних матеріялів з вивчення англійської мови, виданих Оксфордським університетом. Нову програму викладання підготували лінґвісти України при підтримці Міжнародної асоція-ції вчителів англійської мови.

ВІДЗНАЧЕНО ЮВІЛЕЙ І. ФРАНКА

КИЇВ. — У Київському театрі ім. Івана Франка пройшла вистава „Украдене щастя", присвячена 140-річчю від дня народження І. Франка. Головні ролі виконали Лариса Хоролець і Богдан Ступка. Актор також відзначив своє 55-річчя, оскільки народився в один день з І. Франком. Крім того, в цей вечір він 307-ий раз вийшов на сцену. Шанувальники його таланту обдарували квітами актора та його сина Остапа і внука Дмитрика, які теж стали акторами. Малий Дмитрик, наприклад, уже грав у виставах „Сни за Кобзаря", „Лісова пісня" і „Зимовий вечір".

ІНФЛЯЦІЯ В СЕРПНІ

КИЇВ. — У серпні рівень інфляції в Україні дорівнював 5.7 відсотка, сказав віцепрем'єр-міністер Віктор Пинзеник. Як відомо, в червні і липні місячна інфляція становила 0.1 відсотка. Найбільше ціни зросли за платні публічні послуги, такі як електронерґія, ґаз тощо — на 24 відсотки. На промислові товари ціни підвищилися лише на 0.8 відсотка, а на харчі вони знизилися на 1.7 відсотка.

ХОЧУТЬ ЗДОБУТИ ВЕРХ ГІМАЛЯЇВ

ОДЕСА. — Звідси до столиці Непалю Катманду вирушили 12 українських альпіністів на чолі із заслуженим майстром спорту Мстиславом Горбенком. Вони вирішили піднятися на один із верхів Гімаляїв, Анапурну, що має 8,000 кілометрів. Альпіністи присвятили цю експедицію п'ятиріччю незалежности України та 100-річчю олімпійського руху.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ БИЛЛ КЛІНТОН підписав закон про зміни у програмі допомоги потребуючим і вбогим, який припинить у багатьох випадках конечну допомогу леґальним іміґрантам у ЗСА. Ця зміна дуже затурбувала не тільки законних іміґрантів, але також і місцеві власті у різних убогих повітах країни. Хоч для всіх ясно, що ці зміни є запроваджені для того, щоб спонукати людей до праці, а не постійно користуватися державною допомогою, то багато законних іміґрантів у тих повітах країни, де безробіття є втричі більшим, як будь-де в країні, справді затурбовані своєю майбутністю. До таких належить повіт Гідальґо у Тексасі, один з найбідніших в країні з великою кількістю законних іміґрантів.

ТІЛЬКИ 18 ГОДИН ПІСЛЯ того, як Роберт Дол, кандидат Республіканської партії на президента ЗСА у цьогорічних виборах, скритикував президента Билла Клінтона за „кволе провідництво" стосовно Саддама Гуссейна, він змінив свою настанову та всеціло підтримав заходи Президента. Промовляючи до ветеранів у вівторок, 3-го вересня, на 78-ій річній конвенції Американського леґіону у Солт Лейк Сиґі, Р. Дол підкреслив, що „без вагань і застережень" підтримує американські збройні сили на Близькому Сході. Він також підкреслив і те, що незважаючи на політичну ситуацію в країні, „у такий час ми перестаємо бути демократами чи республіканцями і всі об'єднано стаємо американцями".

ОСЕЛЯ УНСОЮЗУ ЗАВЕРШИЛА СВІЙ ЛІТНІЙ СЕЗОН

Союзівка (Г. Колесса). — Спішачись увібрати в себе останній подих літа, з'їхалися багаточисленні гості на Союзівку — чи не найпопулярніше місце відпочинку і зустрічей українців Північної Америки — щоб цікаво і приємно провести кінець тижня, присвячений Дневі Праці. А мальовнича оселя Українського Народного Союзу, всміхаючись соняшниками, зустріла усіх чудовою погодою, звуками концертів, забав і українською гостинністю...

На терасі „Веселки" виступає танцювальний ансамбль „Розмай" з Вінніпеґу, Канада

(фото С. Миронюка).

Програма закінчення сезону розпочалася уже у п'ятницю ввечорі, 30-го серпня, концертом вокально-інструментального ансамблю „Львів'яни" під відкритим небом на терасі „Веселки". Концерт цей відразу ж створив настрій святковости. Звучали традиційні й сучасні пісні; особливою подією стало виконання пісні Володимира Івасюка „Народження дня". Як відомо, В. Івасюк писав свої твори до українських текстів, але під тиском комуністичної влади змушений був написати композицію до слів російського автора. Так виникла його пісня на слова Дємєнтьєва „Рождение дня". Учасники ан-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

СВІТОВА ГРОМАДСКІСТЬ і більшість союзників НАТО не підтримали ракетної атаки ЗСА проти Іраку. Про це свої окремі думки представники їхніх країн висловили зовсім ясно у вівторок, 3-го вересня, перед репортерами засобів масової інформації. Єдиними прихильниками з посеред союзників стали Англія та Німеччина. Китай і Росія гостро скритикували втручання ЗСА, Франція також не погодилась з рішенням ЗСА застосувати проти Іраку ракетні атакування, а арабські країни, котрі у 1991 році підтримали міжнародні військові дії проти іракської окупації Кувайту, тепер або критикують цю акцію Америки або мовчать. Гавіє Соляна, генеральний секретар НАТО, назвав заходи ЗСА „оправданими і пропорційними" акціями за переступлення Іраком резолюцій Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй спрямованих на безпеку іракських курдів.

У ФРАНЦІЇ В МІСЦЕВОСТІ Ля Рош-Сур-Йон парох місцевого собору знайшов бомбу, котру знавці визнали доморобною, але неменше нищівною, як фабричного виробу. Бомбу знайдено в понеділок, 2-го вересня, у базиліці св. Лаврентія в згаданій місцевості, що її мав у пляні цього місяця відвідати Папа Іван Павло II. Ця церква є першою зупинкою під час цих відвідин Папи, п'ятих з черги до Франції від 1980 року, проти яких гостро виступають ліві сили країни. На знайденій бомбі виднів напис мішаною латинською і французькою мовами „ в ім'я Папи, бум".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Політичні збори чи телевізійний „шов"?

Хто з нас мав терпець та сидів довгими годинами при телевізійному апараті в часі республіканської і демократичної конвенцій, той може без сумніву поставити таке питання: чи це були справді політичні передвиборчі зібрання, чи режисеровані і добре відіграні сцени для широкої наївної американської публіки?

Але, здається, вона не була аж така наївна, як того сподівалися режисери тих вистав, бо всезнаючі американські статистики вже подають мільйонові числа, на які зменшилося число глядачів.

Вслід за меншою кількістю зацікавлених передачами обидвох конвенцій ідуть в цілій американській пресі, як також серед політичних коментаторів телебачення і радіо, статті та критичні завваження щодо способу їх переведення та доцільности так вичерпних передач.

Справді, слідкуючи за ними, можна було хіба виробити собі переконання, що ішлося лише про те, щоб показати якнайбільше ентузіязму делеґатів до тих, які виступали при мікрофоні, зокрема до кандидатів на президента і його заступника, а цей ентузіязм був подаваний у дуже примітивній та вирежисерованій формі, що більше нагадувала деякі із популярних „ток шовс", як поважне політичне зібрання. Ніяк не відзначалися глибиною змісту та політичних державницьких поглядів усі промовці, серед яких за визначеним невідомо чиїм пляном були або особи, що мали представляти пересічних американців, або такі, які своїм виступом мали зворушити учасників, а передусім глядачів в домашньому затишку.

При тому тут ривалізували речники республіканського і демократичного табору, щоб здобути якнайбільше сліз та зворушення учасників конвенцій, але й тих, що переживали перебіг конвенцій в усіх закутинах ЗСА. Як інакше можна пояснити такі виступи, як спаралізованого у візочку секретаря колишнього президента Регена Джеймса Брейді на демократичній конвенції, і такий же зворушливий виступ спаралізованого фільмового актора Кристофера Ріва? Чи треба аж таких нещасних хворих, щоб викликувати зворушення глядачів?

Але, здається, що обидві конвенції цього року грали зручно й завчасу підготовано на людських почуттях і на людському зворушенні. Не вистачило показувати тих двох спаралізованих жертв нещасливих випадків. Треба було ще і зворушливих слів, як ось заступника президента Алберта Ґора, що розповідав про свою сестру, яка померла на рака легенів у наслідок куріння, і брата президента Билла Клінтона, який молодим хлопцем був наркоманом. Видається просто неправдоподібним, що можна ради політичної перемоги братися за так дешеві трюки, гідні сенсаційного фільму, а не поважної дискусії про добро держави та її громадян. А чи гідною взагалі згадки була розповідь на конвенції дружини президента, Гілларі про це, як вони обоє провели безсонну ніч після найзвичайнішої під сонцем операції мігдалків їхньої дочки Челсі?

Справжнім несмаком віяло від усіх постійних світлин учасників конвенції, їхніх крокодилячих сліз радости, їхніх дивовижних прикрас голови, сипання конфетті і криків, криків. Чи це справді була поважна політична імпреза, чи якесь циркове видовище?

І не треба було ніякої бистроти ума, щоб бачити, як все це було завчасу підготоване, усі промови написані, усі ці здавалося б дуже спонтанні і зворушливі особисті спогади випрацьовані до подробиць. А все ж на демократичній конвенції пригода із головним політичним плянувальником президента, Ричардом Моррісом, була таки непередбачена, здається, ніким із режисерів. Його нагла резигнація з приводу „сповіді" приятельки-проститутки була новиною для всіх учасників і глядачів. Чи глядачі цієї драми були вже так знуджені усім, що їм подавали, чи цей випадок в порівнянні із усіми режисерованими вже не робив враження? Здається, що на цих двох конвенціях, як і на недавній Олімпіяді в Атланті, американська телевізія „перевиконала норму" та з передачею цих двох великих і розреклямованих імпрез більше втратила на загальній опінії, як здобула. Отож не диво, що вже тепер кидають питання, чи в 2000 році будуть передавати наступні конвенції перед виборами президента ЗСА на популярних телевізійних каналах, чи тільки на каблевих.

Але може хтось поважно подумає також про те, що треба покінчити з таким „цирком" а переставитися дещо на поважніший підхід до таких важливих імпрез?

Володимир Звіглянич

ГРОШОВА РЕФОРМА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Ми вже згадували проблематичність негайних вигод для населення від запровадження гривні. Це, так мовити, практичні проблеми. Існують ще також теоретичні проблеми, які треба мати на увазі, щоб процес введення нової грошової одиниці в Україні відбувся з максимальною користю для її населення та економіки. Це розрізнення між поняттями „грошова реформа" та „заміна грошових знаків". Те, що плянується зараз в Україні, покищо подібне до заміни грошових знаків на кшталт того, що робилося у 1961 році, з різницею у 10,000 разів — поділіть суму у карбованцях на 100,000 і дістанете відповідну суму у гривнях, як за Хрущова різниця між „старими" і „новими" грошима була у десять разів. На такі аналогії наштовхує і маштаб цін, які плянують встановити — знову буде ковбаса за 2.20, мило за 70 копійок та молоко за 50 копійок, місячна платня становитиме 132 гривні, а пенсія 45 гривень.

Це тільки перший крок

Що ж передбачає поняття „грошова реформа"? Відзначимо, що заміна грошових знаків є лише першим кроком на шляху грошової реформи. А взагалі явище це системне. Воно включає в себе аж ніяк не „замороження" цін. Це може вести лише до забутої совєтської практики вимивання дешевих товарів з обігу, подальшого розвитку тіньової економіки, вже у вигляді „чорного ринку", та відпливу грошей з офіційного сектору, який нагально потребує інвестицій. Підприємства можуть просто повернутися до старої совєтської практики — підтримуючи на якийсь асортимент товарів офіційно встановлені низькі ціни, діставати реальні ціни на „чорному" ринку, з яким безуспішно боролися різні там „знавці" — майори Проніни (популярні персонажі совєтських детективних серіялів). У противному випадку вони будуть зазнавати втрат — і хто чим копенсує їх? Я думаю, приховування товарів також може виявитися до 2-го жовтня, коли можна буде продавати за високими цінами.

Оздоровлення ще не почалося

Поняття ж „грошової реформи" є системним, воно передбачає відносно сильну (або таку, що почала відроджуватися) економіку; значні запаси твердої валюти у національних резервах для підтримки нової грошової одиниці; розвинуту банківську інфраструктуру; також збалянсовану цінову та бюджетну політики, не говорячи вже про подолання бюджетного дефіциту (або низького його рівня), а також кризи неплатежів як на рівні виробників, так і не рівні платні.

В Україні всі ці явища покищо є скоріше проблемами, ніж їх розв'язанням. По порядку: оздоровлення національної економіки, як свідчать офіційні дані національного міністерства статистики за перше півріччя поточного року, ще не почалося. У деяких галузях виробництва, особливо у легкій та аграрній промисловості, продовжувалося падіння — більше ніж на 20 відсотків до рівня 1995 року. Загальне падіння промислового виробництва трохи загальмувалося порівняно з першим півріччям 1995 року, але чи є це достатньою умовою для введення гривні — це ще потрібно доводити.

Далі, не можна вважати 2 блн. долярів у резервах НБУ достатньою підтримкою нової валюти. Два блн. у резервах — це означає, що НБУ стоїть перед дилемою — або пустити усі ці гроші на підтримку гривні, відмовляючи іншим споживачам твердої валюти, або ділити ці 2 блн. між підтримкою гривні та інших важливих проєктів. Надія тут є на підтримку з боку МВФ.

Далі, банківська інфраструктура в Україні, хоча вже досягла багатьох успіхів, все ще є у початковому стані розвитку. Вона ще не знає, що таке чекові розрахунки з населенням, що є „плястикові" гроші, майже усі трансакції з населенням здійснюються переважно у сфері готівкових платежів, а система банківських розрахунків не виключає подвійного або потрійного обрахування тих же сум; діяльність закордонних банків, які б могли навчити сучасним методам ведення банківської справи банкірів України, є фактично у зародковому стані. Відповідно, рівень довіри населення до банків є ще низьким; населення тримає гроші у карбованцях або долярах під матрацами, або відразу витрачає. Це веде до того, що рівень внутрішніх грошових заощаджень населення замалий для стимуляції довготривалих інвестицій та швидкого економічного росту. Навіть теорія соціялістичної політекономії передбачала концентрацію значних грошових ресурсів на стратегічних, як тоді вважалося, напрямках розвитку економіки. Досить згадати принагідно, скільки блн. рублів у цінах 70-их років вгатили у будівництво горезвісної Байкало-Амурської магістралі, яка і досі не працює, оскільки її збудували навмання, без знання, навіщо вона потрібна. Україна нагально потребує пляну довготривалих стратегічних інвестицій для забезпечення своїх позицій у наступному столітті.

Гривня і приватизація

Можна ще згадати, що досі в Україні існує великий сектор контрольованих державою цін (комунальні послуги, транспорт, стратегічна сировина тощо), а також великий сектор державних підприємств. Згадаймо також, що „велика" приватизація в Україні повинна лише розпочатися і введення гривні може загальмувати цей процес, оскільки ціни на приватизовані об'єкти будуть намагатися завищити, а грошових — гривневих — ресурсів не вистачить для купівлі цих великих підприємств.

Податкова політика в Україні, як і в інших країнах СНД, зокрема, в Росії, — це є ахілесовою п'ятою реформ, а ухиляння від сплати податків вже перетворилося на різновид національного спорту. Якщо населення та підприємці уникали сплати податків при майже вільно конвертованому карбованцеві, який незважаючи на це, вважався все ж таки „перехідною", „другорядною" валютою в очікуванні пришестя валюти справжньої, себто гривні, то де підстави вважати, що вони будуть віддавати цю більш вагому валюту державі, аніж намагатися притримати її? Таких підстав нема, поки держава нарешті не перейде від конфіскаційної податкової політики до заохочувальної і не випрацює податковий кодекс, який би відповідав найпередовішим світовим вимогам до заохочення бизнесу.

Україна, підбиваючи підсумок, стоїть зараз перед проблемою — як ініціювати економічне та промислове пожвавлення за допомогою „свіжої" крови — так довго очікуваної національної грошової одиниці, гривні.

Дмитро Грушецький

Музей — храм культури

В Чикаґо є музей, заснований ще 1954 року. До минулого року він містився в звичайному мешканевому будинку, був мало помітний.

Та мало хто знав, що в тому непомітному музеї були люди з великою відданістю й любов'ю до нього. Мало хто знав також про їхні пляни на майбутнє. А пляни, видно, були поважні: вони купили новий будинок минулого року. В народі є приповідка: „Поки грім не вдарить, мужик не перехреститься". Так було й зі мною. Ударив грім! Мені конче треба було розшукати статтю чвертьстолітньої давности... Ось я й згадав музей. Стало соромно, що я й досі ще там не був. Але я все таки подзвонив і домовився щодо побачення. Щоб піддобритися, я взяв дві великі картини Ґеца, що мені дали на переховування, та й поїхав.

Приїжджаю, став, дивлюсь: щось воно не те. Та це ж прекрасна, міцна, майже нова будівля: східці з двох боків, над дверима прикраса, як в університеті — то хіба ж це може бути наш музей? Вийшов, піднявся по східцях, бачу дві мармурові плити по боках, напис по-українському й по-англійськи: „Український Національний Музей". Це мене залоскотало, наповнило радістю. Я побіг, взяв картини, прийшов, став струнко, поправив чуприну, змахнув пил з черевиків і аж тоді подзвонив. Відчинила двері маленька жіночка (це та славна Оля?) і молодечим голосом промовила: „Вітаємо вас у нашому храмі культури!" Мене погладила ласкавість. Дивлюсь на ту маленьку жіночку, а очі в неї повні шляхетного змісту й доброти.

Що було далі, що я бачив, то й пером не списати. Впали в очі чистота, порядок і свіжість повітря, яке в музеях чи мистецьких ґалеріях звичайно дуже тяжке. Оля відразу стала моїм прекрасним ґідом. Чудові чисті залі, всюди все на своєму місці, нові металеві полиці, кожний поверх має окрему систему огрівання, охолодження і вентиляції. Оля водить, показує кожний куточок, пояснює з молодечою енерґією, з приємністю й любов'ю, наче мати вихваляється своїми дітьми.

Я вже переживаю, чи знайду те, за чим прийшов. Йдемо, нарешті, до підвалу — і там така ж свіжість і чистота (правда, підвал досить високий). Яка радість! Не „порились" ми й трьох хвилин, як знайшли потрібне! Нема то як порядок — система! Повага до музею ще зросла. Я маю своє: Зробили копії тієї статті, я вже хотів подякувати та й „відчалювати". А Оля: „Чекайте, я ще покажу вам третій поверх". А там знов все блищить. Конференційна заля, як у міністра закордонних справ. На славу! А мене сумління що далі, то більше пече: та це ж не тільки я не був ще в музеї цьому, а 85 відсотків нашого люду також не було. А музей справді рівний найкращим зразкам!

Моє захоплення було величне, і то щиро величне! Зродилася велика пошана до людей, що там трудяться безкоштовно і плекають-доглядають наш храм культури. Я записав імена тих ентузіястів і представляю їх всьому світові: Слава Батерфальве, Теодосія Шлемкевич, Юлія Назаревич, Леся Бойко і „живчик" — Оля Морочко-Калимон. До Олі дуже добре стосується переказ про вченого візира-книголюба, що мав понад 100,00 книжок. Ніколи з ними не розлучався, як ішов у похід, то 400 слонів з книжками за абет-

(Закінчення на стор. 3)

Дора Рак

ПРОБЛЕМИ СОЦІЯЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Питання соціяльного розвитку і соціяльного забезпечення населення у світі вийшли наперед у плянах Організації Об'єднаних Націй і дали напрям Конференції для соціяльного розвитку в Копенгаґені (1995), на якій ухвалено декларації принципів, зобов'язання держав і програму акції для викорінення бідности та зменшення безробіття. Треба бо пам'ятати статистичні цифри: у світі понад більйон бідних і більш як 120 мільйонів безробітних — отже, проблема гостра для всіх держав.

Це й дало потребу скликати спеціяльну сесію Комісії для соціяльного розвитку, (створену після конференції в Копенгаґені) у 1996 році, що є Міжнародним Роком для усунення злиднів, щоб розглянути глибше цю проблему та виготовити відповідний проєкт резолюції — через ЕКОСОК — Генеральної асамблеї на 51-шу Сесію (1996-97). Коли мова про бідність, то більшість їх становлять жінки і діти (т. зв. джувенілізація і фемінізація злиднів), а далі старші люди, інваліди, міґранти і втікачі (переселенці), а то й автохтонне населення. Вилучено в окрему групу 48 країн під назвою „Найменш розвинені країни" (ЛДК), що начисляють 10 відсотків світового населення, а різниця між заможними і бідними краями все більше зростає, як свідчить статистика ООН.

Кожна країна мусить випрацювати власний плян акції для захисту свого населення, ставлячи на першім місці проблеми потребуючого населення в наслідок збільшення бідности, що тягне за собою інші феномени — недуги через недоїдання і брак санітарно-медичних засобів, бездомність — через брак відповідного житла, зростання зличинности, поширення проституції та ін.

В Україні економічна криза, брак праці і заробітків також поглиблюють зубожіння населення. Беручи участь у міжнародній конференції в Копенгаґені і схвалюючи декларацію та програму акції, Уряд України взяв на себе обов'язок запровадити паралельні програми дії та в міру поступу економічних реформ їх здійснювати. У висліді Президента Л. Кучма указом затвердив головні напрямки діяльности органів виконавчої влади щодо реалізації підсумкових документів конференції. На перше місце поставлено засоби для зменшення бідности шляхом розвитку промислового виробництва, реформи економіки, приватизації, розбудови правних засад та переведення соціяльного забезпечення.

Проєкт закону України про соціяльне забезпечення є в підготові, а ще готується ряд галузевих законопроєктів про пенсійне забезпечення і на випадок безробіття чи хвороби. Паралельно плянується проведення реформ в системі надання допомоги малозабезпеченим громадянам, багатодітним родинам, хворим, інвалідам, людям похилого віку, сиротам, жертвам алкоголізму та ін.

І саме на спеціяльній сесії Комісії ООН для соціяльного розвитку цього року в Ню Йорку про проблеми України в цій ділянці та про їх причини говорили і відповідні представлення подали дві делеґатки українського Уряду: Олена Гаряча, з відділу пенсійного забезпечення у Міністерстві Соціяльного Захисту, та Наталія Іскова з Міністерства Закордонних Справ. Обидві дипломатки компетентно вносили пропозиції, бо йшлося про те, щоб закріпити концепцію „країн на переходовому економічному етапі", в яких складі є Україна — і які, згідно із постановами копенгаґської декларації і програми, мають дістати підтримку шляхом відповідної міжнародної кооперації.

Працюючи в секторі соціяльного захисту, О. Гаряча докладно знає про усі програми, які міністерство старається здійснювати в тяжких умовах браку відповідних фондів. Все ж таки з ініціятиви Президента твориться в усіх реґіонах України спеціяльні служби соціяльних компенсацій, які будуть переводити державні програми допомоги малозабезпеченим. Парлямент України прийняв ряд законодавчих акцій щодо соціяльного захисту населення, серед яких головні — закон „про оплату праці", „про межу малозабезпечености" та ін. Соціяльна програма дій на період економічних реформ має на цілі устабілізувати виробництво, стримати інфляцію та сприяти адаптації населення до нових соціо-економічних умов. Занепокоює ріст заборгованости у виплаті пенсій і заробітної плати та рівень допомоги, нижчий за межу бідности, продовжувала делеґатка. Проблеми зайнятости чи безробіття вимагають розроблення соціяльно-економічної політики та відповідних заходів на ринку праці.

Окремо плянується обліково-інформаційний банк даних про інвалідів для надання допомоги, аналізи ситуацій та ін.

Важливим завданням держави є турбота про молоде покоління і його соціяльний захист. Приступаючи до Конвенції ООН про права для дітей, уряд зобов'язався розробити національну програму дій. Для її виконання указом Президента з 18-го січня 1996 року затверджено національну програму „Діти України", головною ціллю якої є забезпечити права кожної дитини на всебічний розвиток та соціяльний і прихологічний захист. Одначе економічна криза спричинила неґативні наслідки, як от недоїдання, яке й спричинює хвороби, пов'язані з неповноцінним харчуванням. Отож головне завдання програми є допомогти багатодітним родинам та тим, що виховують дітей-інвалідів. І тут дуже доречною була б поміч фінансова, гуманітарна та технічна з боку міжнародних організацій — згідно із зобов'язаннями, принятими в Копенгаґені. Поволі поширюють свою допомогу на Схід Европи такі організації, як Міжнародна організація здоров'я, Міжнародна організація праці, а відносно дітей — ЮНІСЕФ та ін.

До опіки Міністерства Соціяльного Захисту належать колишні в'язні, які відбули свій присуд і які по звільненні лишаються без притулку. Вони знаходять приміщення в будинках-інтернатах в системі міністерства, як також інші категорії громадян, які через брак житла і через непрацездатність переходять на державне утримання.

Окрема категорія, що вимагає державного захисту, — це діти-інваліди. Статистика (із січня 1996 року) подає, що в Україні функціонує 61 дитячий будинок-інтернат, в яких на повному державному забезпеченні утримується 8,457 дітей з психо-фізичними та розумовими вадами розвитку, в тому числі 2,013 дітей-сиріт. Міністерство Соціяльного Захисту старається зміцнити матеріяльну безу інтернатів та поліпшити умови утримання цих дітей. Діти в інтернатах забезпечені харчуванням, одягом, взуттям та медичною обслугою. Для покращання харчування при дитячих інтернатах створено 43 допоміжні господарства, які забезпечують потреби вихованців м'ясом, молоком, городиною і т. п.

Водночас проходить навчально-виховний процес у лікувально-виробничих майстернях та реґабілітаційно-оздоровча робота у трудових майстернях (швальні, столярні і т. п.), що привчають вихованців до праці. Програми широкі, модерні, та фінансова ситуація не дає змоги їх поліпшувати новим інвентарем і новими будинками. Виділені кошти покривають лише витрати на харчування, медикаменти та заробітну (мінімальну) платню персоналу.

На одну групу населення слід звернути спеціяльну увагу, сказала делеґатка Гаряча. Це — самотні люди похилого віку, які потребують опіки, забезпечення житлом, харчами, медичною допомогою і, не в останню чергу, — людською добротою. Це люди, яким важче за всіх — одинокі, старші віком, пенсіонери, інваліди, малозабезпечені громадяни. Тепер в Україні проживає близько 2.5 мільйона одиноких непрацездатних осіб, з яких майже 500,000 потребують побутової і медико-соціяльної допомоги вдома. Організація соціяльного обслуговування цієї категорії населення є одним із завдань міністерства. В тій цілі в усіх районах і містах створено 413 територіяльних центрів соціяльної обслуги пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян і 1,115 відділень соціяльної допомоги вдома, що мали б обслужити 450,000 цих потребуючих. Крім цього, відкрито декілька спеціяльних житлових будинків (сім) для самітних немічних старших осіб. Статистичні дані вказують, що в системі соціяльного захисту населення функціонує 280 будинків-інтернатів на 58,000 місць, (в тому числі 61 дитячий будинок-інтернат на 11,000 місць), в яких на повному державному забезпеченні утримується біля 50,000 громадян похилого віку, інвалідів, в тім числі 2,437 ветеранів війни, з них 436 — інваліди війни, та дітей з психофізичними і розумовими вадами розвитку.

При інтернатах функціонують медичні відділи, а медичне обслуговування здійснюють 612 лікарів, 2,411 медичних сестер, 13,000 санітарок. Число соціяльних працівників сягає 35,000, які надають біля 40 різних видів послуг цій категорії громадян. Це достава харчів, приготування їжі, забезпечення одягом, взуттям, предметами першої потреби, прання і прибирання житла, достава палива, обробіток земельних ділянок, виклик лікаря та ін. Конечним є скріпити фінансову базу, інформує делеґатка, тих інтернатних закладів, територіяльних центрів і відділів соціяльної допомоги вдома. Певною самодопомогою є допоміжні сільські господарства при будинках-інтернатах — їх 223, мають 11,000 гектарів землі, де плекається основні продукти харчування — городину, овочі, картоплю, а корови і свині запевняють молоко і м'ясо.

(Закінчення на стор. 3)

Розпочала...

(Закінчення зі стор. 1)

вірність Україні, Конституції і народові. О. Мороз виступив на захист 60 лівих депутатів, обороняючи їхнє право досидіти в парляменті до кінця терміну, хоча всім ясно, що вони є „п'ятою колоною". За словами Мороза, Конституція немає зворотної сили, а депутатів обрано до її прийняття.

За словами голови фракції Руху В. Чорновола, голова Верховної Ради і його заступники були обрані 171 голосом, коли парлямент ще не був обраний в достатній мірі. Сьогодні ж ситуація змінилася, оскільки Конституція передбачає прийняття всіх рішень Верховної Ради не менше ніж простою більшістю від конституційного складу парляменту, тобто від 450 депутатських місць. Крім того, зазначив В. Чорновіл, якщо комуністи не зрезиґнують, керуючись висновками О. Мороза, що Конституція „не має зворотньої сторони", тоді Конституція немає зворотньої сили і для депутатів-сумісників.

Одним з найважливіших питань, на думку Чорновола, необхідно розглянути проєкт про Конституційний суд, в якому можна буде розглянути такі питання, як зміна керівництва парляменту, визнання депутатських уповноважень Ольги Колінько тощо.

ДЛЯ БОСНІЙЦІВ ХОРВАТСЬКОЇ національности повідомлення, що вибори до міських органів влади відкладено на довший час, є великим розчаруванням, якого вони не приховують. Багато із тих міст мають до сьогодні, а тим самим залишиться ще і надалі, таке управління, яке лежить у руках тих, що силою тримали владу, висилали мешканців-хорватів до концтаборів або нищили їх у тюрмах. Вибори, згідно з рішенням міжнародної комісії, мають відбутися до кінця грудня.

В ЯПОНІЇ АРЕШТОВАНО першу людину, зв'язану із великим скандалом занечищення крови. Арештованим є 80-літній лікар д-р Такеші Абе, експерт в недугах крови, якого оскаржуть за те, що він дозволив впорскувати хворим речовину, яка була занечищена вірусом АІДС. Наслідком того заражено 1,800 хворих на недуги крови. Його оскаржують за несумлінність у виконуванні обов'язків.

Музей...

(Закінчення зі стор. 2)

кою йшли рядочком за ним, то проводирям було легко потрібну йому книгу знайти. (Якби Олі довелося також подорожувати, то за нею їхали б рядочком кадиляки).

До цього жіноцтва є ще три Юрії, і всі „переможці": Юрій Дяченко, Юрій Ушитко і на кінець (а кінець діло хвалить) — д-р Юрій Грицеляк, президент музею. Він лікар, але не тільки людей лікує, а й музей, і то, як видно, дуже добре „лікує"!

Оце й весь колектив, компанія невеличка, але чесна, а до того збратана однаковою любов'ю та розумінням великої ваги свого діла.

То ж і ми з любов'ю і пошаною виголосим їм „Многая літа"!

Проблеми соціяльного...

(Закінчення зі стор. 2)

Між різними категоріями громадян, що потребують захисту, бракує однієї — а саме жінок (часто з дітьми) — жертв домашнього насильства. Між іншим, нова Конституція засуджує „будь-яке насильство над дитиною та її експлуатацію" (Ст. 52), але немає аналогічної постанови відносно жінок, дарма, що Генеральна асамблея ООН прийняла „Декларацію щодо насилля супроти жінок" за згодою держав-членів.

Коли ж мова про нову Конституцію, то тут треба покликатися на постанови, що відносяться до соціяльного захисту, із розділу II, „Права, свободи та обов'язки людини і громадянина". А саме стаття 46 каже: „Громадяни мають право на соціяльний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатности, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціяльним страхуванням (забезпеченням) за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціяльного забезпечення; створення мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Пенсії, інші види соціяльних виплат та допомоги, що є основним джерелом існування, мають забезпечувати рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму, встановленого законом".

Існуючі закони в ділянці соціяльного захисту вимагатимуть в разі потреби узгіднення із цією статтею Конституції, що віддзеркалює філософію соціяльної справедливости в країні.

До соціяльного захисту громадян належать й постанови Конституції відносно умов праці — із забороною „примусової праці", охороною праці жінок і неповнолітніх на небезпечних для їх здоров'я роботах (ст. 43); надання спеціяльних упривілейованих умов праці для вагітних жінок; право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне забезпечення (ст. 48). Тут належить і сильний принцип із статті 51: „...Сімя, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою", а в статті 52 держава бере на себе захист дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Родину як основну клітину суспільного устрою Конституція трактує з респектом, забороняючи втручання у родинне життя (ст. 32), а признає кожному у подружжі рівні права і обов'язки „у шлюбі та сімї".

Цей короткий огляд стану соціяльного захисту в Україні відслонює сторінку невідрадної дійсности. Є добрі закони, сучасні програми і пляни, які одначе годі здійснювати в теперішніх економічних умовах, але є працівники-ентузіясти, такі як наша делеґатка з Києва, що з оптимізмом дивляться у майбутнє. Українська держава, базована на демократизмі і соціяльній справедливості, що й стверджується у преамбулі Конституції, вийде із критичного переходового етапу шляхом економічних реформ, які викорінять бідність та запевнять соціяльний захист своїм потребуючим громадянам.

Оселя...

(Закінчення зі стор. 1)

самблю вирішили дати нове життя цій пісні і тим самим збагатити свій репертуар ще одним твором безсмертного Івасюка. Звернувшись до київського поета Юрія Рибчинського за українським перекладом, „Львів'яни" здійснили свій задум і подарували слухачам цю пісню під час свого сольового концерту, про який тут мова.

У суботу вранці у залі „Веселка" відбулася цікава і змістовна доповідь голови Народного Руху України, депутата Верховної Ради України, відомого громадсько-політичного діяча, колишнього дисидента Вячеслава Чорновола на тему „П'ятиріччя незалежности України і Конституція". Після доповіді В. Чорновіл відповів на питання слухачів, а його дружина, відома поетеса Атена Пашко, читала свої поезії. Під час зустрічі відбувся збір фондів на підтримку преси у віддалених від центрів районах України (детальніше про цю подію читайте в одному з наступних чисел „Свободи").

Дует „Дарка і Славко"

У суботу та неділю щодня відбувалися денні і вечірні концерти. 31-го серпня після полудня на терасі „Веселки" виступив дует „Дарка і Славко". Дуетові акомпаньювали: гітаристи Мирослав Стебілка, який прибув з Лондону спеціяльно для участи у цьому концерті, та Володимир („Зукі") Мазуряк, виконавці на ударних інструментах Кефін Рот, з яким Дарка і Славко виступають уже майже 10 років, та Юрій („Юкі") Граб, піяніст Андрій Стасів та бас-гітарист Ник Роберті. Звукорежисер виступу — Юрій Фурда (саме з ним дует „Дарка і Славко" записав свою найпершу демо-касету). Концерт відбувся успішно і привабив багато молоді. Слід додати, що „Дарка і Славко" спеціяльно до дати цього виступу випустили нову касету із записом свого попереднього концерту на Союзівці, який відбувся на відкритті літнього сезону 6-го липня ц.р., і цю касету можна було придбати під час їх виступу 31-го серпня.

Суботній вечірній концерт продемонстрував місію УНСоюзу у підтримці мистецьких сил української діяспори і надав можливість вперше виступити на Союзівці українському танцювальному ансамблеві „Розмай", який прибув аж з далекого Вінніпеґу, Канада. Завдяки оригінальній хореографії і та свіжому підходові до відтворення традицій українського танцю ансамбль здобув схвальну реакцію публіки не тільки на суботньому, але й під час недільного концерту на терасі. У вечірньому концерті 31-го серпня, крім „Розмаю", виступив композитор, соліст „Фата морґани", одного з найпопулярніших тепер в Америці українських ансамблів, Олекса Керекеша, відомий своїми оригінальними композиціями на слова Т. Шевченка. Під

Співає Тамара Ґорська

час недільного концерту під відкритим небом разом із „Розмаєм" можна було ще раз послухати виконання „Львів'ян", які уже третій сезон були постійним ансамблем Союзівки.

Музичні програми завершилися у неділю, 1-го вересня, вечірнім концертом актриси і співачки з Торонта Тамари Ґорської. У супроводі піяніста Зенона Задравця прозвучали українські пісні у джазовій обробці, кілька популярних творів англійською мовою та вокалізи. Слід відзначити самобутність інтерпретації молодої мисткині та її незаперечний талант.

Протягом усього кінця тижня у Головному будинку оселі проходила виставка картин Олександра Ткаченка, а на клюмбі — продаж книг та звукозаписів фірми „Євшан" і мистецьких та ювелірних виробів.

Від п'ятниці до неділі, 30-го серпня — 1-го вересня, вечорами відбувалися багатолюдні забави; грали оркестри „Луна", „Львів'яни", „Фата морґана" і „Темпо".

Успіх концертових програм сезону завдячується їх керівникові, заступниці предсідника УНС Ані Дидик-Петренко, а мистецьких виставок — директорові бюра Союзівки Соні Семанишин.

У суботу, 31-го серпня, на Союзівці відбулися плавацькі і відбиванкові, а від суботи до понеділка, 1-го вересня — тенісові змагання.

Г. Коль...

(Закінчення зі стор. 1)

лися з керівниками міста і области й підписали угоду про реконструкцію одеського летовища. У Києві Г. Коль взяв участь у конференції українських і німецьких підприємців.

Під час переговорів з керівниками української держави обговорено питання економічної політики, економічних реформ в Україні, проблеми енерґетики, політичні реформи тощо. Сторони підтвердили, що Німеччина є одним з головних партнерів України в Европі і її інвестиції в українську економіку на сьогодні становлять 174 млн. дол. Йшлося також про співпрацю України, Польщі та Німеччини, що допомогло б Україні швидше інтеґруватися в західній світ. Сторони домовились про спільне будівництво рентґенівської апаратури, великих автомаґістралей, розбудову прикордонних районів, через які проходять великі потоки вантажів. Підписано низку документів, у тому числі і про повернення етнічних німців в Україну, про обмін культурними цінностями, вивезеними під час війни до Німеччини і навпаки.

Обговорено також низку важливих міжнародних питань, в тому числі питання поширення НАТО, зменшення ядерних озброєнь тощо.

Німецька сторона погодилася відновити парк літаків українських авіякомпаній. Угода передбачає передачу трьох німецьких літаків української авіякомпанії „Авіялінії України". Домовлено також про спільну реконструкцію Змієвської теплоелектростанції на Харківщині та оновлення української телефонічної мережі. З німецької сторони участь беруть фірми „Даймлєр-Бенц", „Сіменс", „Дойче Телєком" та інші.

Помолімось за наших друзів

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Добродіїв Фонду Катедр Українознавства.

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужить Заупокійну Святу Літургію в п'ятницю, 13-го вересня 1996 року, о год. 9-ій ранку, в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці, в Озон Парку, НЙ, за блаженнішої пам'яті:

ІВАНА ВИТВИЦЬКОГО
проф. ПИЛИПА ГАЙДУ
д-ра ТЕОДОРА ЗАЛУЦЬКОГО
МАРІЮ КАВКУ
ОЛЕКСАНДРА КАПУСТИНСЬКОГО
РОМАНА КАЩИНЦЯ
МАРІЮ ЛУКАСЕВИЧ
СОНЮ МИКИТКУ
д-ра ВАСИЛЯ ПАЛІДВОРА
д-ра МИРОСЛАВА ОРЛОВСЬКОГО
ЮЛІЯНУ РАТИЧ
проф.ПАВЛА СИРОТЮКА
д-ра АНТОНА СЛИЖА
проф. АНТОНА СЛИЖА
МАРІЮ ТУРКО
СТЕПАНА ЧАЙКОВСЬКОГО

Всіх Вп. Жертводавців ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться, в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Добродіям ФКУ!
ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

З жалем повідомляємо учителів і учнів УМІ та все українське громадянство, що 22-го серпня 1996 р. відійшла у вічність

СЛ. П.
ЕВГЕНІЯ КУРИЛОВИЧ-ЧАПЕЛЬСЬКА

піяністка, акомпоньяторка у Львівському радіо, професор Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові і Українського Музичного Інституту в Ню Йорку.

Дочці Марті Яримович з родиною складаємо глибокі співчуття.

ПРЕЗИДІЯ УМІ

З великим жалем повідомляємо фаміліянтів, пластових друзів і цілу українську громаду, що в Австралії, 17-го липня 1996-го року на 88-му році життя відійшов на Вічну Ватру

пл. сен. керівництва
член 3-го Куреня „Лісові Чорти"

бл. п.
мґр ЯРОСЛАВ МАСЛЯК
Архидідько „Маслякуй"

заслужений пластун, видатний суспільно-громадський діяч в Сіднеї, член Наукового Товариства ім. Шевченка, автор багатьох статей і рецензій, співробітник видання Альманаху — літопису українського життя в Австралії.

Дружині, дорогого усім нам фаміліянта, ІРИНІ і всій рідні висловлюємо глибоке співчуття.

Пам'ять про нього буде завжди з усіма нами, а в лісовій премудрості, коло незгасимого вогню вічної ватри, у Таїнства Творця усього видимого і не видимого Він — вічний.

3-ій КУРІНЬ УПС і УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

Вокально-хоровий конкурс „Створімо сучасну українську патріотичну пісню“

Звертаємось до української громади підтримати акцію проведення в Україні вокально-хорового конкурсу для створення української патріотичної пісні. Термін конкурсу — до 1-го січня 1997 року.

В Україні речником цієї акції є Всеукраїнська Музична Спілка, найбільш авторитетна організація у сфері розбудови української національної музичної культури, яка через свої відділи у всіх областях України об'єднує композиторів, диригентів і вокально-хорові ансамблі. Юридичним партнером у діяспорі для цієї акції є Український Культурний Центр у Воррені, Мишиґен.

Міністерство Культури і Мистецтв України офіційно заявило про свою підтримку конкурсу. В листі до маестра Анатолія Авдієвського, голови Всеукраїнської Музичної Спілки, Л. М. Новохатько, заступник Міністра Культури і Мистецтв України, стверджує, що Міністерство підтримує цю ініціятиву: „Певні, що запропонований творчий проєкт сприятиме консолідації мистецьких сил навколо ідеї відбудови нашої держави як незалежної, суверенної, демократичної частки европейської та світової спільноти. Ми всебічно підтримуємо цю ініціятиву“.

Твори вокально-хорового конкурсу обмежуються до таких тем:

національна консолідація патріотичних сил України в 1918-22 рр., проголошення української соборної держави 22-го січня 1918 року;

проголошення Карпатської України в 1939 році;

боротьба революційної Організації Українських Націоналістів (ОУН) та Української Повстанської Армії (УПА) за незалежність України, Акт 30-го червня 1941 року;

життя і трагічна доля шести-, семи-, восьмидесятників України (В. Симоненко, А. Горська, В. Стус, Ю. Литвин й інші);

розбудова сучасної молодої української держави.

Сама тематика вказує, що конкурс спрямований на духове відродження, відсвіження історичної пам'яті, піднесення патріотичних почувань і гордости кожного українця.

Конкурс поділений на три частини:

Перша частина — це сам процес проведення конкурсу, який має зацікавити своєю тематикою композиторів, поетів й інших творців і зрушити їх до творчої дії. Всеукраїнська Музична Спілка дуже серйозно взялася за цю акцію. Вона закликає весь музичний світ України включитися в конкурс, який офіційно проводиться під спонзорством Спілки.

Через відділи Всеукраїнської Музичної Спілки та відділи Спілки Композиторів України, всі композитори були повідомлені про конкурс. Спілка помістила звернення в газетах України. Всі листи, звернення і оголошення Спілки наголошують тематику конкурсу, яка відразу звертає увагу на героїчні сторінки нашої історії.

Друга частина є кінцевим результатом, тобто вибрати якнайбільше творів на згадану тематику та кращі з-поміж них нагородити преміями. Для цього покликане жюрі конкурсу, яке складається з відомих композиторів, диригентів і музикологів. Категорії для конкурсу є: кантати — для мішаних хорів і солістів у супроводі симфонічної оркестри або фортепіяно; хори — для однорідних та дитячих хорів; хорові поеми, пісні — для капель та ансамблів бандуристів; пісні-марші — для мішаних, однорідних та дитячих хорів; пісні — для вокально-хорових ансамблів; сольоспіви. Передбачено 6 перших премій в розмірі від 1,000 до 3,000 дол. кожна, 6 других премій в розмірі від 500 до 700 дол. кожна і 8 третіх премій в розмірі від 200 до 400 дол. кожна. Загальна сума премій — 25,000 дол. Нагороди для жюрі та адміністративні видатки виноситимуть 5,000 дол.

Третя частина охоплює розповсюдження вибраних творів-переможців конкурсу по всіх школах, університетах, інших навчальних закладах та професійних і аматорських хорах. Твори будуть награні на касети і „сі-ді“ на фестивалі, присвяченому переможцям конкурсу для використання засобами масової інформації, як і для розповсюдження серед населення. До цього вже зголосилася та вступила до співпраці Національна Радіомовна Компанія України.

На шляху до незалежности Україна зазнала страшних випробувань. Наші Січові Стрільці, вояки Національної Армії УНР, бійці за Карпатську Україну, герої ОУН і УПА, як і нескорені політичні в'язні, які мучилися по тюрмах, концтаборах та на засланні, не дозволили ворогові заплямувати честь і славу нашої батьківщини. Їхня боротьба за Українську Державу — це колосальний скарб української нації. Кожна українська людина мусить знати про визвольно-державницьку боротьбу.

Ось чому українська громада повинна підтримати конкурс „Створімо сучасну українську патріотичну пісню“. Бо ці пісні буде вивчати вся українська молодь і будуть слухати мільйони українців і тим самим пізнаватимуть свою історію, набиратимуть патріотизму і гордости та ставатимуть повноцінними громадянами великої української держави.

З Атланти — міста Олімпійських Ігор — людство світу чуло слово Україна. Це велика радість для українського народу і для нас в діяспорі. Бо людство всього світу почуло, що український народ вільний і має свою незалежну державу.

Ми відзначили п'яту річницю проголошення незалежности України. Нехай же наші композитори творять патріотичні пісні, які залунали б на всю Україну і весь світ, що український народ сьогодні вільний і оспівує свою державу та сотні тисяч героїв, які загинули в боротьбі за волю свого народу та за незалежність України.

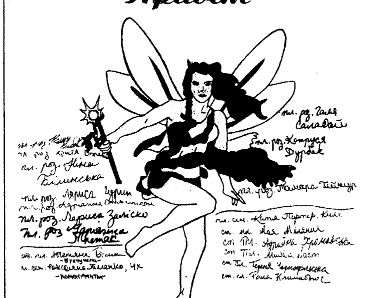
Композитори, патріоти України, вже відгукнулися на конкурс і почали творити такі пісні. Підтримаймо їх, додаймо їм охоти та наснаги в пісенній творчості, бо патріотична пісня також є великою зброєю.

Звертаємось до управ і диригентів українських хорів та управ і диригентів українських церковних хорів, до українських культурних центрів та культурницьких установ, до фінансових установ та українських громадських організацій, як і до індивідуальних заможних осіб, приєднатися до списку меценатів конкурсу.

Висилайте ваші пожертви до: Ukrainian Cultural Center, 26601 Ryan Road, Warren, MI 48091, або складайте на конто: 2003-M у кредитівці „Будучність“: Ukrainian Future Credit Union, 26495 Ryan Road, Warren, MI 48091. Прізвища всіх меценатів та жертводавців будуть проголошені у пресі.

За ближчими інформаціями звертайтеся до мґра Бориса Потапенка: Borys Potapenko, Director, Ukrainian Cultural Center, 26601 Ryan Road, Warren, MI 48091. Тел.: (810) 757-7910, факс: (810) 757-8684.

Привіт

Лісова Таємниця – ВТ96